

Гурдуз А. І.,

кандидат філологічних наук, доцент,

докторант кафедри української та зарубіжної літератури і порівняльного літературознавства
Бердянського державного педагогічного університету

«НАПІВЖИТТЯ» САЛЛІ ҐРІН У ФЕНТЕЗІЙНОМУ ПОЛІ КІНЦЯ ХХ – ПЕРШИХ ДЕСЯТИЛІТЬ ХХІ СТ.

Анотація. Міське фентезі – один із найбільш репрезентативних різновидів фентезійного жанру. Яскравим зразком світового рівня тут є поки не досліджена трилогія Саллі Ґрін «Напівжиття», яка закономірна в еволюції жанру ХХІ ст. Уперше визначаємо специфіку відображення в трилогії ключових тенденцій жанру кінця ХХ – перших десятиліть ХХІ ст. Висвітлюємо реалізацію в «Напівжитті» трансформованої опозиції «добро – зло», концепту межі, сюжетної формули міфу про героя та актуальних соціокультурних і національно-ідеологічних кодів.

«Напівжиття» із центральним образом підлітка-чаклуна, якому у важких умовах альтернативної Англії судився форсований шлях змужніння, оригінально доповнює популярний із кінця ХХ ст. корпус творів про екстрасенсорно обдарованих дітей із подальшим опануванням надприродних можливостей, ініціацією й боротьбою проти містичного та/чи реального соціального зла. Суголосний в означеному сенсі творам-попередникам про «інших», цикл С. Ґрін має подібну комбінаторну міфопоетичну парадигму, хоча позначений більш стриманим інтертекстуальним полем. У трилогії відображене формування у фентезі кінця ХХ – початку ХХІ ст. парадигмальної тріади «добро – (умовно нейтральна) змінна – зло», яку можна осмислювати в руслі постмодерністичного пошуку гармонізації в хаотичному світі. Письменниця тонко вловлює атмосферу доби, ключовим концептом твору обираючи половинчастість. Типова для фентезі межі ХХ–ХХІ ст. стратегія кровної спорідненості зі злом чи належності йому героя, який протистоїть злу, у «Напівжитті» сюжетно ускладнена. Натан Берн спершу намагається пригнічувати в собі темне начало, а ворогів убиває задля власного виживання. Етапи життєвого шляху героя нагадують схему дорослішання Гаррі Поттера Дж. Ролінг і героїнь національних «поттеріан». Якщо життєписи Поттера й Берна розглядати як варіації міфологічної «теми вигнання і повернення дитини» або схеми міфу про героя, то варто говорити також про спорідненість мислення митців і звертання їх до цих міфологічних моделей. С. Ґрін вводить до «Напівжиття» елементи політичного роману, змальовуючи боротьбу однодумців Натана Берна проти репресивної влади Ради Білих відьом як метафору протистояння тоталітарному режиму. Образ чоловіка тут пом'якшено, а жінки часто маскулізовані. Наскрізнячий солженіцинський «слід» підкреслює жахливість тортур і вбивств репресивного державного апарату, є маркером розкриття протилежних позицій персонажів. Виявлена специфіка інтертексту трилогії зближує її з дилогією В. Пелевіна «Empire 'V'» – «Бетман Аполло». С. Ґрін певно йде за С. Кларк у виокремленні й критиці англійськості.

«Напівжиття» відповідає ключовим тенденціям фентезійного жанру кінця ХХ – перших десятиліть ХХІ ст. Акцентуючи соціальні проблеми сучасності (несприят-

тя тоталітаризму, потребу толерантності в полінаціональному суспільстві, гендерний дискурс тощо), письменниця вилаштовує твір згідно з актуальною в жанрі парадигмою, увиразнюючи концепт межі. Положення статті можуть бути покладені в основу актуального системного дослідження англійського фентезі ХХІ ст. у світовому контексті.

Ключові слова: міське фентезі, концепт, гендер, інтертекст, тенденція, типологія.

Постановка проблеми. Міське фентезі – один із найбільш репрезентативних різновидів фентезійного жанру з динамічним розвитком і послідовним відображенням міфотворчих тенденцій національних літератур. Яскравим зразком світового рівня тут є поки не досліджувана літературознавцями трилогія Саллі Ґрін «Напівжиття» («Half Life», 2014–2016), яка в силу особливостей змодельованої картини світу, утілення актуальних соціокультурних, гендерних і національно-ідеологічних кодів органічна й закономірна в еволюції жанру ХХІ ст., позначається на розвитку манери самої авторки (наприклад, у її пізніших «Викрадачах диму» – «The Smoke Thieves», 2018–2020) і впливає на твори її колеґ-наступників. При цьому осягнення закладених у «Напівжитті» імперативів можливе лише за умови розгляду у відповідному художньому контексті та з урахуванням політичних і соціальних рухів у Великобританії й світі ХХ – початку ХХІ ст. Тобто компаративне дослідження трилогії актуальне й необхідне як у сенсі її об'єктивної оцінки, так і з позицій вилаштування системного бачення сучасного англійського і світового фентезі загалом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. «Напівжиття» С. Ґрін ще не ставало об'єктом літературознавчого дослідження, задовольняючись схвальними, але переважно емоційними репліками англо-американських критиків частіше про першу книгу «Напівлихий» і майже позбавленими аналітики (наприклад, С. Лодж, яка вбачає в трилогії сагу [1]). Окремим українським відгукам також властива категорична оцінність: В. Беглова, К. Холод; суперечливе враження про «Напівлихого» В. Чернишенка, для якого це водночас і «книга-зірка», і «підліткова повість, замаскована... під фентезійний роман», і «magic realism» [2]. Одиничні ж зауваження літературознавців побіжні. Так, резюмуючи свій аналіз міфопоетики «Крил кольору хмар» Дари Корній і Тали Владмирової, О. Сазонова й А. Примоченко називають трилогію С. Ґрін у контрастному протиставленні до вітчизняного художнього матеріалу, номінуючи її «Напівлихий» і нарікаючи на її трагічний фінал із подвійним смислом [3, с. 164].

Мета статті – у результаті вперше здійснюваного нами системного компаративного дослідження визначити специфіку відображення у фентезійному моделюванні трилогії С. Ґрін

ключових тенденцій жанру кінця ХХ – перших десятиліть ХХІ ст. Особливо значиме при цьому висвітлення реалізації в художньому світі «Напівжиття» а) трансформованої у фентезійному корпусі періоду опозиції «добро – зло» та ключового концепту межі, б) сюжетної формули міфу про героя та в) актуальних соціокультурних, гендерних і національно-ідеологічних кодів.

Виклад основного матеріалу. Трилогія «Напівжиття» із центральним образом підлітка-чаклуна, якому у важких умовах альтернативної Англії (і почасти в чужих людей) судився форсований шлях змушнення, своєрідно доповнює популярний із кінця ХХ ст. корпус творів про екстрасенсорно обдарованих дітей із подальшими в їх дорослішанні опануванням надприродних можливостей, ініціацією й боротьбою з містичним і/чи реальним соціальним злом [4, с. 54–55]. Багато в чому суголосний в означеному сенсі творам-попередникам про «інших» (Дж. Ролінг, Р. Рігза й ін.), цикл С. Грін має подібну комбінаторну міфопоетичну парадигму, хоча й позначений більш стриманим (переважно політичним) інтертекстуальним полем. Зауважимо, що долучені в межах циклу квазіприквели «Напівбрехня» (Half Lies). 2014) і «Напівправда» («Half Truths», 2015) не впливають на генеральну концепцію аналізованої трилогії.

Безпосередньо відображене в «Напівжитті» окреслене нами раніше формування у фентезі кінця ХХ – початку ХХІ ст. парадигмальної тріади «добро – (умовно нейтральна) змінна – зло» [5, с. 64] (замість традиційної поляризації цих начал [6, с. 115]) як результату складних тектонічних зсувів свідомості сучасника. Функції проміжної інстанції тут покликана виконувати «Рада Істини і Примирення» [7, с. 229] як орган урівноваження інтересів чорних і білих відьом. Подібну конфігурацію відносин доброго і злого начал фіксуємо у «Варгах» С. Лук'яненка (де за рівновагою між Нічною й Денною Вартами стежить Інквізиція, стоячи «над Світлом і Темрявою» [8, с. 321]), «Безсмертних» Д. Корній («передбачено» існування «сірих» і «спостерігачів», які не пристали до таборів світлих і темних магів [9, с. 272], ідеться про угоду щодо взаємоконтролю рівноваги між світлими і темними [9, с. 275]), «Костянтині» реж. Ф. Лоуренса (утримувана рівновага між Небом і пеклом як двох первісних супердержав і бар Міднайта як місце нейтралітету їхніх сил) тощо.

Артикульоване персонажами попередніх творів нівелювання відмінності між таборами добра і зла зустрічаємо й в С. Грін: «...Біле відьмацтво... нічим не краще за Чорне...» [10, с. 127]. Порівняймо з оцінкою «світлих» у «Нічній Варті» С. Лук'яненка: «Ми й не вміємо бажати зла. Ось тільки наше Добро часом нітрохи не відрізняється від Зла» [8, с. 259]. Якщо розглядати означену тріаду у світлі намагань сучасного митця зблизити первісні протилежності за рахунок розмивання, «пом'якшення» їх значення, то осмислювати її можна в руслі постмодерністичного пошуку гармонізації, цілісності в хаотичному світі. Так, саме на пошуку цілісності роз'єданого світу фокусує увагу в «Безсмертних» Дара Корній («Світло і темрява – то лишень два боки одного цілого...») [9, с. 183]; попри тяжіння до деструкції, ностальгує за цілісним В. Пелевін; до складу Інквізиції у «Варгах» С. Лук'яненка можуть входити «світлі» й «темні» Інші, так само входять білі й чорні відьми до «Рада Істини і Примирення» в трилогії С. Грін.

С. Грін тонко вловлює атмосферу доби, ключовим концептом «Напівжиття» обираючи половинчастість і її визначені відповідно до логіки сюжету складники: напівзло, напівзагубленість і напівдикість, а в приквелах також напівбрехню

і напівправду. «Чорно-біла» генетика Натана Берна деформує його життя і спосіб мислення (прикметне зізнання авторки про «частину її» в образах Натана й Селії [11]), ставлячи героя поза законом (пригадується образ героїні «Дивергента» Вероніки Пот). Опривнювана в різний спосіб зосередженість на концепті межі (між добром і злом, реальністю й ірреальністю тощо) або її атрибутах, дійсно, є прикметою фентезі перших десятиліть ХХІ ст. Промовисті часом навіть назви знакових для періоду творів: «Сутінки» С. Маєр (межа між днем і ніччю), «Варти» С. Лук'яненка, «Темний світ. Рівновага» М. і С. Дяченків (де світ захищають від потойбічних потвор); корпус фантастики репрезентує в цьому контексті «Межа» реж. Дж. Абрамса. Включені до цієї парадигми й Гаррі Поттер Дж.К. Ролінг із частиною в ньому сутності абсолютного зла, характерниця Аліна з «Гонимарника» й напівчарівниця Мальва з «Безсмертних» Дари Корній, Єва з «Мантри-омани» В. Гранецької, «людина сутінків» Марго зі «Зла» Л. Баграт та ін.

Типова для фентезі межі ХХ–ХХІ ст. стратегія кровної спорідненості зі злом чи належності йому в минулому або теперішньому героя, який протистоїть злу (застосована, скажімо, у поттеріані Дж. Ролінг [12, с. 551]), у «Напівжитті» сюжетно ускладнена: син білої відьми і чорного чаклуна, Натан Берна тут любить батька, але генетично є зброею проти нього [10, с. 131]. Герой С. Грін спершу намагається пригнічувати в собі темне начало, а ворогів убиває задля власного виживання. Своєрідність актуалізованого у зв'язку з цим концепту звіра в людині як її темного начала виявляємо в зіставленні еволюції дводушників Натана-перевертня й Сашка-Кажана з «Гонимарника» Дари Корній: якщо для українського персонажа його темний бік – Градобур – класичне зло, то Берна намагається порозумітися зі звіром і врешті його виправдовує.

Відчутна в аналізованій трилогії тенденція нівелювання в сучасному мистецькому просторі негативного стереотипу демонічних істот і зростання симпатії до них, а також до людей, які з ними спілкуються чи співпрацюють. У художньому світі «Напівжиття» ставлення до людей-немагів менш зневажливе, ніж, наприклад, у «Сутінках» С. Маєр або в поттеріані Дж. Ролінг (магли), однак підкреслено, що кров однієї з родин білих магів «не була забруднена жодними фейнами...» [10, с. 53].

Міркування над ключовими моментами життєвого шляху героя «Напівжиття» (тривожне дитинство без батьків, знущальне «виховання» в домі чужої наглядки, виявлення в собі надздібностей та отримання «дарів» від батька, переховування від карателів і «вимушене» вбивство батька тощо) змушують наводити паралелі зі схожою схемою дорослішання Гаррі Поттера Дж. Ролінг, Мальви з пізніших від нього «Безсмертних» Д. Корній [13, с. 67–68] і героїнь національних «поттеріан»: Ірки Хортиці І. Волинської й К. Кошєєва, Тані Гроттер Д. Ємця й ін. Якщо ж означені системи життєписів Поттера і Берна розглядати як більш або менш повні варіації описуваної Дж. Кемпбеллом міфологічної «теми вигнання і повернення дитини» [14, с. 298] або розробленої О. Ранком схеми міфу про героя [15, с. 216], то варто говорити також про спорідненість мислення відповідних митців і свідоме чи несвідоме звертання їх до цих міфологічних моделей – Дж. Ролінг, С. Грін, В. Пелевіна (в «Ампірі В», попри аргументи К. Дьякової [16]) і деякими іншими письменниками.

Зі зміцненням статусу в жанровій систематичі фентезі все частіше звертається до проблем реальної дійсності, історичної

чи сучасної. Якщо в «Хроніках Нарнії» К.С. Льюїса діти в небезпечний час війни потрапляють до чарівної країни, Р. Рігз у «Будинку дивних дітей» акцентує трагедію переслідуваного фашистами як монстрами [17, с. 45] єврейства в часи Другої світової війни, а С. Кларк у «Джонатані Стренджі і містері Норреллі» намагається пробудити англійську національну гордість, то С. Грін уводить до «Напівжиття» елементи політичного роману, змальовуючи боротьбу однодумців Натана Берна проти репресивної влади Ради білих відьом як метафору тоталітарного режиму (останнє зближує трилогію з «Голодними іграми» С. Коллінз). Пов'язана з головним героєм гомосексуальна лінія також підтекстно може прочитуватися як своєрідний відхід від суворої нормованості змальовуваної альтернативної Англії. Попри насиченість трилогії натуралістичними сценами насилля, образ чоловіка (Натана, Габріеля) у такий спосіб пом'якшено, тимчасом як постать жінки, навпаки, часто маскулізовано. Традиційно могутніші за слабких чарівників [10, с. 40], чарівниці тут здатні до таких магічних дій, про які чоловіки можуть тільки мріяти [18, с. 26]; більше того, саме жінки в трилогії, як правило, стають ловчинями-каральницями. Виражена гендерна природа такого жіночого пріоритету у фентезійному романі сучасної англійки тим виразніша на тлі магії як території чоловіків у «Джонатані Стренджі і містері Норреллі» С. Кларк [19, с. 890, 937].

Наскрізний у трилогії солженіцинський «слід» [10, с. 152, 154, 290, 292] підкреслює жахливість тортур і вбивств незручних для системи людей і символізує карально-репресивний державний апарат, будучи водночас важливим і художньо органічним з огляду на жанрову синтетичну «Напівжиття» маркером розкриття протилежних позицій персонажів (а не притягнутим «за вуха», за висловом критика [2]). Читання «Одного дня Івана Денисовича» й загалом книжок про ГУЛАГ О. Солженіцина ловчинею чорних відьом Селією [10, с. 154], яка «була помішана на росіянах...» [10, с. 291] і, тренуючи та знущаючись над Натаном, говорила про виживання фейнів (немагів) і «в значно нестерпніших умовах...» [10, с. 154], окреслює позицію репресивних органів змальованої системи. Вразивши свого часу саму С. Грін [10, с. 383–384], «Один день Івана Денисовича» стає улюбленим твором Натана Берна як метафоричного представника переслідуваної опозиції [10, с. 290], оскільки герой російського твору в нелюдських умовах виживає [10, с. 292]. Узяті епіграфом до «Напівзагубленого» рядки з «Архіпелагу ГУЛАГу» апелюють до амбівалентної природи особистості стосовно добра і зла [7, с. 9], водночас споруда Ради білих відьом із її тісними камерами, де тримали й карали багатьох негодних Раді людей, нагадує Натану Берна «історії про ГУЛАГ» [7, с. 169].

Виявлена нами специфіка інтертексту англійської трилогії зближує її з філософічною діалогою В. Пелевіна «Empire 'V'» – «Бетман Аполло» (2006–2013), де російський постмодерніст, прозора вказуючи на солженіцинський дух [20, с. 15, 76, 291] і протиставляючи російську культуру іншим, критично оцінює стан духовності одноплемінника, констатує специфічну причину «вічної молодості» Росії («... ця молодість діставалась ціною повної відмови від ідентичності...» [21, с. 386]) і виносить діагноз її сучасності («... новітня історія Росії розбестила народ остаточно й назавжди, без будь-якої надії на видужання» [20, с. 304]). Певно, йдучи за С. Кларк у виокремленні й критиці англійськості (аналогічний шлях обирає В. Пелевін в окресленні російського духу), С. Грін також протиставляє національній ментальності передусім

англійців і французів. Зокрема, репліки щодо англійської натури (наприклад, прагнення пожалітися [18, с. 36]), увиразнення англійських висловів [10, с. 313] тощо належать у трилогії Габрієлю – народженому у Франції сину англійки, який розмовляє з франко-американським акцентом [10, с. 293] і склад розуму якого також відрізняється від натанівського.

Висновки. Аналіз «Напівжиття» С. Грін засвідчує органічність і відповідність його художнього світу ключовим тенденціям фентезійного жанру кінця ХХ – перших десятиліть ХХІ ст. Акцентуючи гострі соціальні проблеми сучасності (несприйняття тоталітаризму, потребу толерантності в полінаціональному суспільстві, гендерний дискурс тощо) з апелюванням до світового художнього й історичного досвіду, англійська письменниця вилаштовує трилогію згідно з актуальною у форматі жанру парадигмою «добро – (умовно нейтральна) змінна – зло», увиразнюючи концепт межі та звертаючись до сюжетної формули міфу про героя.

Положення пропонованої статті можуть бути покладені в основу актуального системного дослідження англійського фентезі ХХІ ст. у світовому контексті в руслі традиції й новаторства.

Література:

- Lodge S. Debut Author Sally Green Is All In for 'Half Bad'. *Publishers Weekly*. 2014. Feb. 06. URL: <http://www.publishersweekly.com/pw/by-topic/childrens/childrens-book-news/article/60949-debut-author-sally-green-is-all-in-for-half-bad.html>.
- Чернишенко В. Напівдорослий напівлихий. *ЛітАкцент*. 2014. 11.03. URL: <http://litakcent.com/2014/03/11/napivdorosluj-napivlyhyj/>.
- Сазонова О., Примоченко А. Особливості міфопоетики слов'янського фентезі в авторській інтерпретації Дари Корній і Тали Владимірової. *Філологічний дискурс* : збірник наукових праць. Хмельницький, 2019. Вип. 9. С. 158–168.
- Гурдуз А.І. Трилогія Ренсома Рігза про дивних дітей і криза міфотворчості початку ХХІ століття. *Літератури світу: поетика, ментальність і духовність* : збірник наукових праць / гол. ред. С.І. Ковпик. Кривий Ріг : ДВНЗ «Криворізь. держ. пед. ун-т», 2017. Вип. 9. С. 52–61.
- Гурдуз А.І. Постійність рухливого: ізоморфізм ключових традиційних образів і мотивів у літературі. *Зарубіжна література в школах України*. Київ, 2009. № 12. С. 63–64.
- Ковтун Е.Н. Поетика необычайного. Художественные миры фантастики, волшебной сказки, утопии, притчи и мифа: (На материале европейской литературы первой половины XX века). Москва : Изд-во МГУ, 1999. 308 с.
- Green S. *Half Lost*. New York : Viking, 2016. 240 p. URL: <http://ua1lib.org/book/4685792/9f281b>.
- Лукьяненко С.В. Ночной Дозор. Сумеречный Дозор. Последний Дозор ; Лукьяненко С.В., Васильев В.Н. Дневной Дозор. Москва : АСТ : АСТ ; Москва : Хранитель, 2006. 1211 с.
- Корній Д. Зворотний бік світла : роман / передм. Г. Пагутяк. Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2013. 320 с. : іл.
- Green S. *Half Bad*. Falkirk: Penguin Books, 2014. 384 p.
- Green S. If there's one thing I know I can do it's 'edgy': interview. *The Guardian*. 2015. 7 Mar. URL: <https://www.theguardian.com/childrens-books-site/2015/mar/27/sally-green-interview-waterstones-half-bad-wild>.
- Rowling J.K. *Harry Potter and the Deathly Hallows*. London : Bloomsbury, 2007. 608 p.
- Гурдуз А.І. Міжкультурний діалог як проблема українського фентезі ХХІ століття. *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О. Сухомлинського. Серія «Філологічні науки»*

- (літературознавство)»: збірник наукових праць. Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2014. Вип. 4.14 (111). С. 63–69.
14. Campbell J. *The Hero with a Thousand Faces; commemorative ed., introd. by C. P. Estés.* Princeton ; Oxford : Princeton University Press, 2004. 403 p.
 15. Ранк О. Миф о рождении героя / пер. с англ. Москва : Рефл-бук ; Киев : Ваклер, 1997. 252 с.
 16. Дьякова К. Читательские заметки на полях «Ампира В»: (по одноименному роману В.О. Пелевина). *Новый мир.* 2007. № 9. URL: <http://pelevin.nov.ru/stati/o-ampir/1.html>.
 17. Riggs R. *Hollow City: The Second Novel of Miss Peregrine's Peculiar Children.* Philadelphia : Quirk Books, 2014. 428 p.
 18. Green S. *Half Wild.* New York : Viking, 2015. 270 p. URL: <http://ua1lib.org/book/4685794/d7c952>.
 19. Clarke S. *Jonathan Strange & Mr Norrell.* London ; Oxford ; New York ; New Delhi ; Sydney : Bloomsbury, 2017. 1006 p.
 20. Пелевин В.О. Бэтман Аполло : роман. Москва : Эксмо, 2013. 512 с.
 21. Пелевин В.О. Empire 'V' : роман. Москва : Эксмо, 2006. 416 с.

Gurduz A. “Half Life” by Sally Green in the fantasy field of the end of the XX – the first decades of the XXI century

Summary. Urban fantasy is one of the most representative varieties of the fantasy genre. A striking example of the world level here is the as yet unexplored Sally Green trilogy “Half Life”, which is natural in the evolution of the genre of the XXI century. For the first time we determine the specifics of reflection the key tendencies of the genre of the end of the XX – the first decades of the XXI century in this trilogy. We show the implementation of the transformed opposition “good – evil”, of the border concept, of the plot formula of the myth of the hero and current socio-cultural and national-ideological codes in the “Half-Life”.

“Half-life” with the central image of a teenage-sorcerer, who in the difficult conditions of alternative England was destined for a forced path of maturation, peculiarly complements the popular from the end of the XX century artistic works about extrasensory gifted children with their further mastery of supernatural possibilities, initiation and struggle against mystical and/or real social evil. S. Green's cycle is consonant in this sense with the artistic works predecessor about the “others”, it has a similar combinatorial mythopoetic paradigm, although

marked by a more restrained intertextual field. The trilogy reflects the formation in fantasy of the end of the XX – the first decades of the XXI century of the paradigmatic triad “good – (conditionally neutral) variable – evil”, which can be understood in line with the postmodern search for harmonization in a chaotic world. The writer subtly captures the atmosphere of the epoch, choosing half-heartedness as the key concept of her novels. The strategy of blood kinship with evil or belonging to him of a hero who opposes evil, is typical for fantasy of the boundary of the XX–XXI centuries, and this strategy is complicated in “Half Life”. Nathan Byrn first tries to suppress the dark beginning in him, and he kills the enemies for his own survival. The stages of the hero's life are reminiscent of the growing up scheme of Harry Potter by J. K. Rowling and of the heroines of the national “Potterianes”. If the biographies of Potter and Byrn are considered as variations of the mythological “theme of expulsion and return of the child” or the scheme of the myth of the hero, it is also worth talking about the kinship of the writers and about their appeal to these mythological models. S. Green introduces elements of a political novel into “Half-Life”, depicting the struggle of like-minded Nathan Byrn people against the repressive power of the Council of White Witches as a metaphor for opposing the totalitarian regime. The man image is softened here, and the women image is often masculined. The end-to-end Solzhenitsyn's “trace” emphasizes the horror of torture and murder of the repressive state apparatus, and it is a marker of the disclosure of opposing positions of the characters. The revealed specificity of the intertext of the trilogy brings it closer to V. Pelevin's dilogy “Empire ‘V’” – “Batman Apollo”. S. Green probably follows S. Clark in underlining and criticizing Englishness.

“Half-Life” corresponds to the key tendencies of the fantasy genre of the end of the XX – the first decades of the XXI century. Emphasizing the social problems of today (rejection of totalitarianism, the need for tolerance in a multinational society, gender discourse, etc.), the writer arranges her trilogy in accordance with the current paradigm in the genre, emphasizing the concept of the border. The positions of our article can be the basis of an actual systematic study of English fantasy of the XXI century. in a world context.

Key words: urban fantasy, concept, gender, intertext, tendency, typology.